

Nr 274

Av herr von Friesen m. fl., *angående alkoholbeskattningens betydelse i nykterhetspolitiskt hänseende.*

(Lika lydande med motion nr 227 i Första kammaren)

Under år 1961 väckte den stigande alkoholkonsumtionen ny och utbredd oro för nykterhetstillståndet i landet. Opinionsyttringar i pressen och vid konferenser i alkoholfrågan påyrkade snabba åtgärder och en översyn av vissa delar av nykterhetslagstiftningen. Regeringen tillsatte en snabbutredning med uppgift att utreda reklamens betydelse för alkoholkonsumtionen samt möjligheten av en viss registrering av spritinköpen.

Statsmakterna och myndigheterna har sedan länge samlat en värdefull erfarenhet av beskattningens betydelse i nykterhetspolitiken, och skattefrågan har understrukits i debatten och i skrivelser till regeringen. Varje skattehöjning har visat sig verka som en broms på konsumtionen. Samtidigt torde det stå klart att hänsyn måste tas även till andra, mindre önskvärda verkningar av skattehöjningarna. Den nuvarande beskattningen kan dock tyvärr ej sägas representera ett helt rationellt och konsekvent system.

Under år 1961 har Industriens utredningsinstitut gjort en specialundersökning över dryckesområdet för att klarlägga i vilken grad ekonomiska faktorer påverkar omfattningen av våra dryckesinköp och vårt val av drycker. Utredningen, som kommer att publiceras i dagarna, har visat att de ekonomiska faktorerna spelar en anmärkningsvärt stor roll. I själva verket torde de konsumtionsförändringar som förekommit under senare årtionden i allmänhet ha varit konsekventa anpassningar till förändrade ekonomiska realiteter (förändringar i inkomst och pris). Utredningen har även givit material som gör det möjligt att ange vilka konsumtionsförändringar man kan förvänta genom olika prispolitiska åtgärder. Dessa nya insikter understryker givetvis starkt skatteinstrumentets betydelse på dryckespolitikens område.

Samtidigt bör noteras, att den medicinska forskningen på senare år har givit ny kunskap om olika alkoholhaltiga dryckers berusningseffekt på den mänskliga organismen. Undersökningar publicerade i tidskriften »Alkoholfrågan» 1957 har gjort gällande att man numera kan få ett ungefärligt siffermässigt mått på olika dryckers berusningseffekt (och därigenom också i viss mån på dryckernas sociala farlighetsgrad). Det synes vara möjligt att lägga de vunna erfarenheterna till grund för ett konsekvent skatte-

system, gällande hela dryckesområdet. Ett dylikt skattesystem bör gynna alkoholsvagare och alkoholfria drycker, medan det större skattetrycket med stigande progression bör belasta de starkare dryckerna. Därvid bör under övergångstiden hänsyn tagas till att beskattningen utformas så att icke en köpstimulerande effekt å vissa drycker uppstår.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får vi härmed hemställa, att riksdagen måtte begära hos Kungl. Maj:t att skyndsamt låta verkställa en utredning om hur beskattningen på dryckesområdet bör utformas för att bästa möjliga nykterhetspolitiska effekt skall erhållas samt att framlägga förslag till ändrad beskattning av alkoholhaltiga och alkoholfria drycker i enlighet med vad denna utredning kan ge anledning till.

Stockholm den 25 januari 1962

Bertil v. Friesen

Ake Zetterberg

Elisabet Sjövall

Nancy Eriksson

Lisa Johansson

Evert Svensson

Bengt Börjesson

Arvid Nilsson

Stina Gunne

i Lönsboda

Nr 275

Av fru Gunne m. fl., angående förvärvsavgiften för gift kvinna, m. m.

(Lika lydande med motion nr 230 i Första kammaren)

Stockholm den 25 januari 1962

Stina Gunne

C. G. Regnell

Bengt Bengtson

Fredrik-Adolf Hamilton

Astrid Kristensson
